

Sisäpoliittinen julkilausuma

Vaihtoehtona avoin ja kaikille turvallinen suomi

Suomi on tienristeyksessä, jossa valitsemme suuntaa tulevaisuuteen. Jatkamme tiellä, jota määrittävät länsimaiset arvot demokratiasta, avoimuudesta, vapaudesta, kansainvälisyydestä ja jakamattomasta ihmisarvosta. Vai valitsemme sisäänpäin kääntymisen, sulkeutuneisuuden ja niistä seuraavan näivettymisen tien.

SDP:lle valinta on selvä. Suomalainen yhteiskunta rakentuu yhdenvertaisuudelle, avoimuudelle ja tulevaisuudenuskolle. Pienenä kansakuntana tarvitsemme eurooppalaista yhteisöä niin taloudellisesti kuin turvallisuudenkin kannalta. Demokratia ja vapaus toteutuvat vain, kun torjumme rasismia ja rakennamme yhteiskuntaa, joka edistää kaikkien ihmisten yhdenvertaisuutta. Avoin demokratia vaatii toteutuakseen vapautta, niin yksilöille kuin mediallekin. Näitä arvoja SDP puolustaa johdonmukaisesti.

SDP:n vaihtoehto hallituksen politiikalle on suomalaisen yhteiskunnan ja sen jäsenten hyvinvoinnin, osaamisen ja kilpailukykyyn vahvistaminen. Vain kansainvälinen, avoin ja ihmisten hyvinvointiin investoiva Suomi on kilpailukykyinen ja menestyvä. Talouden tulee olla vahva, jotta hyvinvoinnin ja osaamisen tavoitteet voidaan saavuttaa.

Suomen on pidettävä kiinni ilmastotavoitteista

Suomen on oltava edelläkävijä ilmastonmuutoksen torjunnassa ja reilun vihreän siirtymän edistämässä. Tämä on sekä periaatteellisesti että taloudellisesti järkevää politiikkaa. Investoimalla osaamiseen ja vihreän siirtymän teknologioiden johtajuuteen olemme houkutteleva investointiympäristö ja luomme kestävästä taloudellisesta kasvusta sekä uusia työpaikkoja.

Orpon hallitus ei turvaa vuoden 2035 hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamista. Hallituksen päästövähennystavoitteet nojaavat liikaa vapaaehtoisuuteen ja luottavat tulevaisuuden teknologiaratkaisuihin. Hiilineutraaliuden tavoittelu ei voi nojata toiveajatteluun, erityisesti kun samaan aikaan hallitusohjelma tukee fossiilisten polttoaineiden käyttöä verovaroin sekä leikkaa luonnonsuojelusta. Tässäkin hallitus on valinnut väärän, taaksepäin katsovan suunnan.

Suomen on päästävä eroon fossiilisista polttoaineista. Energiaomavaraisuus on rakennettava päästöttömien teknologioiden varaan ja luotava samalla edellytykset uusien korkean jalostusarvon vientituotteiden synnylle. Maankäyttösektorin hiilinielua on vahvistettava ja metsien ekologisesti kestävä käyttö varmistettava. Näin vahvistamme myös huoltovarmuutta sekä talouden kasvun edellytyksiä kestävästi.

Osaavaan kansaan on investoitava

Suomen kilpailukyky rakentuu osaavalle työvoimalle. Osaamiseen panostaminen ja kaikille riittävän yleissivistyksen tarjoaminen on investointi koko maan hyvinvointiin ja menestykseen. SDP:n aloittamaa koulutuksen kunnianpalautusta tulee jatkaa. Kansakuntamme osaamistaso

on laskenut jo pitkään ja porvarihallitusten koulutusleikkaukset ovat pahentaneet tilannetta entisestään. Tähän suuntaan on saatava muutos.

SDP:n johdolla jokaiselle nuorelle turvattiin mahdollisuus toiseen asteen tutkintoon ja sitä kautta paremmat lähtökohdat tulevaisuuden työelämään. Korkeakoulujen rahoitusta lisättiin, jotta Suomessa tehtäisiin yhä enemmän huippututkimusta ja meiltä löytyisi osaajia tulevaisuuden työmarkkinoilla.

Tämän työn seuraavien askelten tulisi olla peruskoulun ja toisen asteen resurssien lisääminen oppimistuloksien parantamiseksi. Tavoitteeseen päästään lisäämällä oppituntien määrää, takaamalla sopivan kokoiset ryhmät ja oikeanlainen tuki koulupolun aikana.

Lasten ja nuorten hyvinvointiin on panostettava läpi koko koulutuspolun. Opettajien koulutusta on lisättävä varhaiskasvatuksen- ja erityisopettajien sekä teknillisten- ja luonnontieteiden alojen osalta laadukkaana opetuksen turvaamiseksi myös tulevaisuudessa. Opettajapulan ennakkoinnin tueksi on perustettava opettajarekisteri. Yhdenvertaisuus- ja antirasismiosaamista on vahvistettava koko koulujärjestelmässä.

Hallituksen esitys lakkauttaa aikuiskoulutustuki on erityisen lyhytnäköinen. Aikuiskoulutustuki on hyvä - välillä jopa ainoa - vaihtoehto työelämässä oleville kouluttautua uudelle alalle. Yhteiskunnan kannalta aikuiskoulutustuki vastaa henkilöstöpulaan ja edistää elinikäistä oppimista.

Leikkaukset korkeakoulutukseen ja vapaaseen sivistystyöhön murentavat suomalaisen sivistisyhteiskunnan pohjaa. Suomi on pitkään ollut maa, joka on ylpeä koulutuksestaan, sivistyksestään ja osaavasta työvoimasta. Tästä on pidettävä kiinni myös vastaisuudessa.

Työtä ja hyvinvointia jokaiselle

Hyvinvointivaltiomme ei kehity leikkaamalla palveluista, työntekijöiden oikeuksista ja sosiaaliturvasta. Sen sijaan Suomen tulee luoda luottamusta parempaan huomiseen tarjoamalla tasa-arvoiset mahdollisuudet kaikille menestyä. Suomessa jokaisen tulee voida osallistua yhteiskunnan toimintaan ja luottaa turvaverkkoihin kaikissa tilanteissa. Tästä on pidettävä myös kiinni.

Varmistaaksemme hyvinvointivaltion tulevaisuuden tulee työllisyysastetta nostaa kohti 80 prosenttia. Suomesta on tehtävä kiinnostava ulkomaiselle työvoimalle. Työllisyyden esteitä on poistettava kaikilta ihmisiltä ja työn tekemisen sekä vastaanottamisen tulee aina olla kannattavaa.

Työllisyys ei kasva sillä, että romutetaan työmarkkinoiden sopimusjärjestelmää tai leikataan työntekijöiden oikeuksia. Sen sijaan on panostettava työoloihin ja varmistettava työntekijöiden äänen kuuluminen työpaikoilla ja päätöksenteossa. Lakko-oikeuden rajoittamisen sijaan tulisi Suomessa ottaa mallia Ruotsista työntekijöiden aseman vahvistamisessa niin työelämään liittyvissä erimielisyystilanteissa kuin yritysten hallinnossa.

Työntekijöiden yhdenvertaisuutta on lisättävä. Esimerkiksi vuosilomien kertymistä olisi korjattava niin, että vuosilomaa kertyy heti työsuhteen alusta täysimääräisesti. Tämä auttaisi

erityisesti pätäk- ja silpputöitä tekeviä, usein nuoria työntekijöitä, jotka nykyisellään painivat epävarmuuden ja väsymisen kanssa. Hallituksen esitykset työttömyysturvan heikentämisestä tulee perua. Sen sijaan tulee vahvistaa työttömien mahdollisuuksia osallistua koulutukseen ja saada tarvitsemansa henkilökohtaiset palvelut työllistymisen edistämiseksi.

Ihmisten hyvinvoinnista on huolehdittava myös laajemmin. Suomessa asuvilla on oltava oikeus saada hoitoa ja hoivaa sitä tarvittaessa. Mielenterveyspalveluiden on oltava kynnyksettömiä ja siellä, missä niitä tarvitaan. Erityisesti lasten ja nuorten palveluiden on oltava riittävästi resursoituja.

Oikeus liikuntaan, kulttuuriin ja muihin harrastuksiin kuuluu kaikille asuinpaikasta, tulotasosta, fyysisistä ominaisuuksista tai kielitaidosta riippumatta.

Kestävä talous turvaa hyvinvointia

Talouspolitiikan päämääränä tulee olla hyvinvoinnin lisääminen. SDP:n talouspolitiikan perustana on ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä, työllistävä kasvu. Kestävä talouden kasvu on väline, joka mahdollistaa yhteiskunnan eheyden, ihmisten osallisuuden ja julkisen talouden kestävyden. Talouspolitiikan on luotava uskoa ja turvallista näkymää tulevaan kaikille.

Vain kestävä julkinen talous turvaa hyvinvointivaltion tulevaisuuden. Kestävyys saavutetaan panostamalla työllisyyteen, tukemalla yrittäjyyttä, luomalla edellytyksiä uusien työpaikkojen ja uuden teollisuuden synnylle ja investoimalla ihmisten osaamiseen ja hyvinvointiin.

Reilun vihreän siirtymän johtajuus, uusi teollisuuspoliittinen ajattelu ja koko maan elinvoimaisuuden turvaaminen ovat SDP:n politiikan kulmakiviä. Huoltovarmuutta ja riskeihin varautumista on edelleen parannettava. Osana tätä liikennepolitiikan ja elinkeinopolitiikan välistä yhteyttä tulee vahvistaa koko maata hyödyttävällä tavalla. Kohtuuhintaista asuntorakentamista on lisättävä. Onnistuneella aluepolitiikalla on huolehdittava maan eri alueiden elinvoimaisuudesta.